

Pla Docent

1. Dades descriptives de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Economia i instruments analítics per l'estudi del Dret

Curs Acadèmic: 2013-2014

Curs: 1er

Trimestre: 2n i 3r

Titulació / Estudis: Grau en Dret

Codi assignatura: 20610

Nombre de crèdits ECTS: 10

Hores dedicació estudiant: 250 h

Llengua o llengües de docència: Català

Professorat i tutories¹:

	Grups 1 i 2	Grup 3
Professor/a	Natàlia Pascual Argenté	Joan Faner Aguiló
Despatx	23.113(Mercè Rodoreda)	23.113(Mercè Rodoreda)
Correu-e	natalia.pascual@upf.edu	joan.faner@upf.edu
Telèfon	93 542 26 50	93 542 26 50
Hores de consulta	Dilluns de 13:00 a 14:00	Dilluns de 19:30 a 20:30

2. Presentació de l'assignatura

L'assignatura “**Economia i Instruments Analítics per a l'Estudi del Dret**” és una de les assignatures de formació bàsica dins del projecte curricular dels estudiants del grau en Dret. L'assignatura es desenvolupa al llarg del 2n i del 3r trimestre del primer curs del grau i està formada per quatre blocs de contingut.

L'objectiu de l'assignatura és doble. Durant el 2n trimestre els estudiants es familiaritzaran amb les principals qüestions que afecten a les economies en el seu conjunt, així com el coneixement del comportament bàsic dels agents econòmics. Al llarg del 3r trimestre l'alumnat coneixerà, per una banda, les principals eines de l'estadística i, per l'altra, les bases del raonament de la teoria de jocs. Així doncs, aquest curs representa un complement

¹ Si teniu alguna consulta urgent fora de l'horari de consulta, podeu enviar un e-mail al professor/a i demanar hora per consulta.

indispensable en la formació d'un graduat en Dret pel que fa a la vessant introductòria de la Teoria Econòmica i Estadística, ja que dota a l'estudiant dels instruments econòmics i analítics bàsics per a la valoració dels fenòmens socials i econòmics que regula el Dret.

El **primer bloc** de l'assignatura ajudarà a l'alumne a entendre com les famílies i les empreses prenen decisions i interactuen en el mercat (Introducció a la **Microeconomia**), mentre que el **segon bloc** permetrà que s'entengui com el resultat de les interaccions de tots els agents conformen els agregats econòmics, com aquests agregats es configuren i es relacionen entre sí, i com afecten simultàniament al conjunt de les famílies, empreses i mercats d'un país o d'un conjunt de països (Introducció a la **Macroeconomia**).

El **tercer bloc** del curs es centra en l'estudi dels problemes de decisió multipersonals i en com els agents econòmics adopten estratègies diverses quan interactuen entre ells (Introducció a la **Teoria de Jocs**). Per últim, el **quart bloc** pretén dotar a l'estudiant dels principals mecanismes de descripció d'anàlisi de dades (Introducció a l'**Estadística**).

El contingut de l'assignatura ajudarà a analitzar i estudiar algunes de les situacions i problemes que sorgeixen en la nostra societat, i és per tant molt important que l'estudiant segueixi l'actualitat econòmica tot llegint diaris o revistes en l'àmbit econòmic, tal com el desenvolupament econòmic, qüestions relacionades amb la competència, entre d'altres. Algunes fonts interessants podrien ser The Economist, Expansión, Cinco Días, entre d'altres, així com les seccions econòmiques de diaris generals.

3. Competències a assolir en l'assignatura

Aquesta assignatura té per objectiu l'adquisició de determinades capacitats i aptituds d'utilitat per l'alumne al llarg dels estudis del grau en Dret i de la seva futura carrera professional. En el quadre següent es detallen les competències generals i específiques que es treballaran al llarg del curs.

Les competències que es mencionen a continuació s'avaluaran tan de forma continuada com en els exàmens de l'assignatura.

Competències generals	Competències específiques
Instrumentals 1. Capacitat d'anàlisi i síntesi de problemes 2. Resolució dels problemes 3. Capacitat de negociació i mediació 4. Capacitat per trobar informació de forma independent (bases de dades, mitjans de comunicació, etc.) 5. Presa de decisions	 1. Identificació i resolució de problemes econòmics 2. Capacitat per a entendre i utilitzar models econòmics 3. Capacitat de relacionar l'anàlisi econòmic amb les principals polítiques econòmiques 4. Coneixement i anàlisi de les pautes de comportament dels principals agents econòmics (famílies i empreses)

Interpersonals 6. Capacitat i adaptabilitat a la participació activa en el treball en equip en els seminaris (saber intervenir, saber escoltar i tenir capacitat de comunicació oral i escrita) Sistèmiques 7. Comprensió i anàlisi de la realitat econòmica reflectida en els mitjans de comunicació 8. Capacitat de treball individual (lectura dels materials de l'assignatura, resolució dels exercicis, recerca als mitjans de comunicació, etc.) 9. Habilitats bàsiques de treballar amb l'ordinador 10. Capacitat d'aplicar els coneixements en la pràctica (resolució de casos pràctics i anàlisi de l'actualitat) 11. Habilitats d'investigació (cerca d'informació per tal d'ampliar coneixements)	5. Coneixement del comportament dels diferents models de mercat (des de la competència perfecta fins al monopoli) tot analitzant la seva incidència sobre el benestar econòmic, i per tant sobre la societat 6. Coneixement de les principals variables micro i macroeconòmiques i d'algunes de les principals bases de dades on es poden consultar 7. Capacitat d'anàlisi i treball amb dades estadístiques
--	---

4. Continguts²

SEGON TRIMESTRE	
BLOC 1: INTRODUCCIÓ A LA MICROECONOMIA	
TEMA 1. PRINCIPIS BÀSICS DE (MICRO)ECONOMIA 1.1. Eleccions i assignació de recursos 1.2. Cost d'oportunitat 1.3. Els incentius 1.4. El mercat com a mecanisme d'assignació de recursos	MANKIW: Capítol 1. <i>Los diez principios de la economía</i> (Pàg. 3-19) Capítol 2. <i>Pensar como un economista</i> (Pàg. 21-48) Capítol 3. <i>Interdependencia y ganancias derivadas del comercio</i> (Pàg. 49-64)
TEMA 2. LES FORCES DEL MERCAT: DEMANDA I OFERTA 2.1 Les corbes de demanda i oferta 2.2 L'equilibri de mercat 2.3 El concepte d'elasticitat i la seva aplicació	MANKIW: Capítol 4. <i>Las fuerzas del mercado de la oferta y la demanda</i> (Pàg. 65-88) Capítol 5. <i>La elasticidad y su aplicación</i> (Pàg. 89-1112)
TEMA 3. L'EFICIÈNCIA DELS MERCATS 3.1 L'excedent del consumidor 3.2 L'excedent del productor 3.3 El significat del concepte d'eficiència	MANKIW: Capítol 7. <i>Los consumidores, los productores y la eficiencia de los mercados</i> (Pàg. 137-156)
TEMA 4. L'EMPRESA: PRODUCCIÓ I COSTOS 4.1 Tipus de costos 4.2 La funció de producció 4.3 Costos fixes i variables 4.4 Costos mitjos i marginals	MANKIW: Capítol 13. <i>Los costes de producción</i> (Pàg. 257-278)

² La referència completa de la bibliografia que segueix a continuació es troba a l'apartat 6 del Pla Docent

TEMA 5. L'EMPRESA ALS MERCATS COMPETITIVS 5.1 L'objectiu de l'empresa: la maximització dels beneficis 5.2 Les decisions de producció a curt i a llarg termini 5.3 L'oferta a curt i a llarg termini	MANKIW: Capítol 14. <i>Las empresas de los mercados competitivos</i> (Pàg. 279-302)
TEMA 6. COMPETÈNCIA IMPERFECTA 6.1 Monopoli 6.2 Oligopoli. Nocions generals 6.3 Competència monopolística	MANKIW: Capítol 15. <i>El monopolio</i> (Pàg. 303-334) Capítol 16. <i>La competencia monopolística</i> (Pàg. 335-254) Capítol 17. <i>Los oligopolios</i> (Pàg. 355 -380)
BLOC 2: INTRODUCCIÓ A LA MACROECONOMIA	
TEMA 7. INTRODUCCIÓ A LA MACROECONOMIA. AGREGATS ECONÒMICS. CREIXEMENT 7.1 Qüestions macroeconòmiques 7.2 El PIB, concepte, mesura i components 7.3 PIB real i nominal. El deflactor del PIB 7.4 L'índex de preus de consum (IPC) • Concepte, elaboració i dificultats • Comparació entre el deflactor del PIB i l'IPC 7.5 La inflació i les variables econòmiques 7.6 Activitat, ocupació i atur 7.7 La productivitat i els seus determinants	MANKIW: Capítol 23. <i>La medición de la renta de un país</i> (Pàg. 493-524) Capítol 24. <i>La medición del coste de vida</i> (Pàg. 512-530) Capítol 25. <i>La producción y el credimiento</i> (Pàg. 531-554) Capítol 28. <i>El desempleo</i> (Pàg. 595-620)
TEMA 8. POLÍTICA MONETÀRIA 8.1. El diner: tipus, funcions i procés de creació 8.2. La política monetària i la inflació 8.3. La inflació i el valor del diner • L'oferta de diner • La demanda de diner: diner com mitjà de canvi • Determinació de l'oferta de béns i serveis • Oferta de diner i nivell de preus d'equilibri 8.4. Oferta Monetària independent del nivell de preus (banc central autònom) 8.5. Els costos de la inflació 8.6. Instruments de la política monetària	MANKIW: Capítol 29. <i>El sistema monetario</i> (Pàg. 621-640) Capítol 30. <i>El crecimiento del dinero y la inflación</i> (Pàg. 641-672) Banc d'Espanya, <i>El dinero</i>
TEMA 9. POLÍTICA FISCAL 9.1 Efectes de la despesa pública 9.2 Efectes del sistema impositiu • Sobre la renda, el consum i l'estalvi 9.3 La política fiscal i l'equilibri del mercat de capitals	MANKIW: Capítol 12. <i>La elaboración del sistema tributario</i> (Pàg. 231-256) Capítol 26. <i>El ahorro, la inversión y el sistema financiero</i> (Pàg. 555-578)
TEMA 10. EL MODEL D'OFERTA I DEMANDA AGREGADA 10.1 La corba de demanda agregada 10.2 Les corbes d'oferta agregada, a curt i a llarg termini 10.3 El model d'oferta i demanda agregada i l'aplicació de polítiques econòmiques 10.4 L'influència de la política monetària i fiscal en la demanda agregada	MANKIW: Capítol 33. <i>La demanda y la oferta agregadas</i> (Pàg. 721-758) Capítol 34. <i>La influencia de la política monetaria y de la política fiscal en la demanda agregada</i> (Pàg. 759-784)

TERCER TRIMESTRE	
TEMA 11. EL PAPER DE L'ESTAT EN LES ECONOMIES MODERNES Instruments i mecanismes d'intervenció del Sector Públic en l'economia. Fallades de Mercat i Intervenció Pública. Aplicacions: <i>Externalitats</i> .	BUSTOS: Capítol 2. Pàg. 29-35 i Capítol 5. Pàg. 108-117 MANKIW: Capítols 7 i 10.
BLOC 3: INTRODUCCIÓ A LA TEORIA DE LA DECISIÓ	
TEMA 12. JOCS ESTÀTICS AMB INFORMACIÓ COMPLETA I PERFECTE Jugadors, regles, resultats i guanys. Representació dels jocs en forma normal. Descripció de les estratègies. Equilibri per eliminació iterativa de les estratègies estrictament dominades. Fonaments i definició de l'equilibri de Nash. Aplicacions: <i>Béns Públics, Monopolis Naturals</i> .	BUSTOS: Capítol 5. Pàg. 95-107 GIBBONS: Capítol 1. Pàg. 1-15 MANKIW: Capítol 11.
TEMA 13. JOCS DINÀMICS AMB INFORMACIÓ COMPLETA Jocs dinàmics amb informació completa i perfecte. Representació dels jocs en forma extensiva. Equilibri per inducció cap enrere. Jocs dinàmics amb informació completa però imperfecte. Equilibri perfecte en subjocs. Aplicacions: <i>El mercat financer, Barreres a l'entrada</i> .	GIBBONS: Capítol 2. Pàg. 53-59, 69-71 i 115-129
TEMA 14. JOCS REPETITS Relacions. Jocs repetits en finitament. Jocs repetits infinitament. Aplicacions: Col·lusió	GIBBONS: Capítol 2. Pàg. 80-99
BLOC 4: INTRODUCCIÓ A L'ESTADÍSTICA	
TEMA 15. DESCRIPCIÓ DE LES DADES I LES SEVES RELACIONS Introduir el concepte d'estadística. L'anàlisi de dades dins de l'estadística. Tipus de variables i distribució de valors. Gràfics de distribucions. Descripció numèrica de les distribucions: mitjana, mediana, quartils, desviació típica. Distribucions normals. Mesures de desigualtat: índex de Lorenz-Gini. Aplicacions: <i>Desigualtat en la distribució de la renda</i> .	MOORE: Capítol 1. Pàg. 1-17, 21-95
TEMA 16. DISTRIBUCIONS I PROBABILITAT Concepte de probabilitat. Espai mostral. Regles de la probabilitat. Probabilitats en un espai mostral finit. Valor esperat. Intervals de resultats. Distribucions normals de probabilitat: corba de densitat. Aplicacions: <i>Assegurament sanitari</i> .	MOORE: Capítol 4. Pàg. 269-298
TEMA 17. CORRELACIONS I REGRESSIONS Dues variables numèriques. Interpretar diagrames de dispersió. El concepte de correlació. Recta de regressió. Anàlisi de residus. Observacions influents. La relació entre correlació i regressió. Una variable numèrica i una categòrica. Dues variables categòriques. Distribucions marginals. Taules de contingència. Diagrames de barres. Aplicacions: <i>Relació entre educació i ingressos</i> .	MOORE: Capítol 2. Pàg. 97-183, 186-204

TEMA 18. INFERÈNCIA ESTADÍSTICA I CONCEPTES BÀSICS, ESTIMACIÓ I CONTRAST D'HIPÒTESIS

Concepte d'inferència estadística. Confiança estadística. Intervals de confiança per a mitjanes. Precisió i mida de la mostra. Plantejament d'hipòtesis: hipòtesi nul·la i hipòtesi alternativa. Proves de significació. Valor-P. Contrast d'hipòtesis per a la mitjana i proporció poblacional. Nivell de significació. Prova d'una cua i prova de dues cues. Error de tipus I i error de tipus II. Potència del contrast d'hipòtesis i limitacions.

MOORE:

Capítol 6. Pàg. 393-480

5. Avaluació

L'assignatura està basada en el principi d'avaluació contínua de l'estudiant amb un pes important de l'adquisició de coneixements i habilitats. Amb aquesta finalitat, la nota final de l'assignatura serà el resultat de la mitjana ponderada entre els següents components d'avaluació: a) la participació a les classes i seminaris, així com les anàlisis dels exercicis i casos, representaran un 40% de la nota total en concepte d'avaluació contínua, i b) l'examen final representarà un 60%.

Per a què la nota de l'avaluació contínua faci mitjana amb la nota de l'examen final, cal obtenir com a mínim 5 punts (sobre 10) a l'examen final. Per tal de superar el conjunt de l'assignatura, la mitjana ponderada d'ambdues notes –de l'avaluació contínua i de l'examen– ha de ser igual o superior a 5 punts (sobre 10).

En cas de no superar l'assignatura, l'estudiant s'haurà de presentar a la recuperació d'aquells components que no hagi aprovat –avaluació continuada, examen, o ambdós– (veure l'apartat corresponent a la recuperació).

Els criteris d'avaluació dels diferents components del curs i d'obtenció de la nota final del conjunt de l'assignatura són els següents:

a) Nota de l'avaluació continuada: 40 % (5% cada seminari)

Part que correspon a la nota mitja de l'avaluació dels vuit seminaris que tindran lloc durant els dos trimestres.

A principi de curs els estudiants formaran equips de treball de 4 o 5 persones. Cada equip haurà d'entregar una còpia per escrit de les respostes (no s'acceptaran còpies per e-mail) segons el calendari d'entrega que s'indiqui a l'inici de cada trimestre (consultar el pla d'activitats que estarà disponible a l'Aula Global).

L'avaluació de cada seminari s'obtindrà tenint en compte, d'una banda, la qualificació de les solucions escrites que s'entreguin (tots els estudiants del mateix equip obtindran la mateixa nota d'aquesta part) i, d'altra banda, es valorarà la participació individual activa a les classes de seminaris.

La presència a cadascun dels seminaris és **obligatòria**. Per tant, no presentar-se suposarà obtenir un zero de nota final d'aquells seminaris als que no s'hagi assistit.

b) Nota de l'examen final: 60 %

Al final del tercer trimestre tindrà lloc l'examen final on l'estudiant haurà de demostrar l'adquisició dels coneixements i competències suficients per a superar l'assignatura. En aquesta prova final, s'avaluarà la capacitat d'anàlisi dels conceptes bàsics de la teoria econòmica presentats al llarg del curs i la posada de manifest de les competències instrumentals en la resolució de problemes econòmics.

Sistema de recuperació:

El dia habilitat el mes de juliol segons el calendari acadèmic (s'anunciarà al campus global per la facultat), tindrà lloc una prova de recuperació de l'assignatura. A aquesta hi podran concórrer aquells alumnes que, havent participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació durant el curs, hagin obtingut la qualificació de "Suspens". No hi podran concórrer aquells estudiants que no hagin participat en aquestes activitats o hagin renunciat a l'avaluació.

D'acord amb els criteris de la Facultat, s'entendrà que un estudiant ha participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació durant el trimestre quan:

- pel que fa a l'avaluació contínua, hagi realitzat i entregat al menys el 50% dels seminaris i altres activitats a l'aula previstes al pla docent de l'assignatura, i hagi assistit a les corresponents sessions (excepte per causes justificades).
- pel que fa a l'examen final, l'hagi realitzat i lliurat.

Atès que només podran participar en el procés de recuperació aquells estudiants que hagin suspès el conjunt de l'assignatura, ha de quedar clar que no hi haurà possibilitat de participar-hi per pujar nota si la inicialment obtinguda és igual o superior a 5,0.

Aquell estudiant que, havent suspès el conjunt de l'assignatura, compleixi els criteris esmentats anteriorment per a poder presentar-se a la prova de recuperació, només podrà recuperar aquell component de l'avaluació de l'assignatura que hagi suspès al llarg del curs (avaluació continuada, examen, o ambdós), però no el que hagi aprovat (se'ls guardarà la nota que hagin obtingut prèviament). A tal efecte, la prova de recuperació constarà de dues parts, una dedicada a la recuperació de les activitats de l'avaluació continuada i una altra a la recuperació de l'examen.

Per últim, a fi de facilitar la mobilitat dels estudiants, si la data de la prova de recuperació coincideix amb l'estada a l'estranger, tindrà lloc un examen alternatiu durant el període habilitat el mes de juliol. En el cas que no sigui possible i la causa estigui justificada es fixarà una data alternativa o s'establirà un mecanisme diferent d'avaluació d'acord amb el cap d'àrea i el coordinador de mobilitat de la Facultat. Aquesta disposició afecta exclusivament als estudiants que participin en programes de mobilitat reconeguts per la Facultat.

ALGUNS CASOS COM A EXEMPLE DE CASUÍSTIQUES D'AVALUACIÓ I RECUPERACIÓ

Casos	Nota avaluació contínua (40%)	Nota examen final (60%)	Nota conjunt del curs	Comentari
Cas 1	8,0	7,75	7,85	Supera l'assignatura
Cas 2	8,0	4,6	4,6	No supera l'assignatura. La nota de l'examen final és inferior a 5,0 i no fa mitjana amb la nota d'avaluació continuada. S'ha de recuperar la part de l'examen final. La part de l'avaluació contínua no s'ha de recuperar perquè és superior a 5,0.

Cas 3	2,0	6,0	4,4	No supera l'assignatura. S'ha de recuperar la part de l'avaluació contínua on la nota és inferior a 5,0. La part de l'examen final no s'ha de recuperar perquè és superior a 5,0.
Cas 4	4,5	7,5	6,3	Supera l'assignatura
Cas 5	3,5	4,0	3,8	No supera l'assignatura. Tant la nota de l'examen final com la nota d'avaluació continuada són inferiors a 5,0. S'han de recuperar les dues parts.

6. Bibliografia i recursos didàctics

- **Bibliografia bàsica**

- **Segon Trimestre: INTRODUCCIÓ A LA MICROECONOMIA I INTRODUCCIÓ A LA MACROECONOMIA**
 - MANKIW, N.G. (2012). *Principios de Economía*. 6a edició. Paraninfo.
- **Tercer Trimestre: INTRODUCCIÓ A LA TEORIA DE LA DECISIÓ I INTRODUCCIÓ A L'ESTADÍSTICA**
 - GIBBONS, R. (1992). *Un Primer Curso de Teoría de Juegos*. Antoni Bosch.
 - MOORE, D.S. (2000). *Estadística aplicada básica*. 2a edició. Antoni Bosch.

- **Altres recursos**

- Materials disponibles a l'Aula Global (articles, notícies, links d'interès, etc.)

7. Metodologia

Aquesta assignatura combina activitats presencials (realitzades dins de l'aula) amb activitats que l'estudiant haurà de portar a terme pel seu compte, bé de forma dirigida, bé de manera autònoma.

La metodologia de les sessions serà la següent:

- **Per a les classes teòriques:**

Al llarg de cada trimestre l'alumne assistirà a 26 hores de classes magistrals impartides pel professor de l'assignatura. Es recomana que l'estudiant es prepari els materials indicats abans de les classes.

L'alumne haurà de complementar i ampliar els continguts presentats a les classes magistrals, seguint les lectures i bibliografia que es recomanin.

- **Per als seminaris:**

Durant el curs hi hauran vuit seminaris (quatre a cada trimestre) que s'impartiran en subgrups. Aquests seminaris serviran per aprofundir i ampliar els temes tractats a les classes magistrals. Alguns dels seminaris seran dirigits pel professor de l'assignatura, i la resta pels professors ajudants.

L'estudiant, juntament amb el seu equip, haurà de preparar aquests seminaris pel seu compte seguint les pautes establertes prèviament.

Càlcul del volum de treball previst

Crèdits ECTS: 10

Volum total de treball de l'estudiant: 250 hores (25 hores per crèdit ECTS).

Distribució del volum de treball de cada estudiant:

- 1) Hores de treball presencial: 72 hores
 - 52 h. de sessions en Grup
 - 16 h. de participació en Seminaris
 - 4 h. per a la realització de les proves finals
- 2) Hores de treball dirigit: 66 hores
 - 26 h. d'activitats programades prèvies i posteriors a les classes de grup.
 - 40 h. d'activitats programades prèvies i posteriors a les activitats en subgrup.
- 3) Hores de treball autònom: 112 hores
 - 48 h. de lectura del Pla Docent i preparació de la bibliografia
 - 64 h. d'estudi personal.